

steriel zoals men misschien zou verwachten. Behalve verontreinigingen krijgt men ook veel "nieten". Dit alles maakt dat men een groot aantal isolaties moet maken van elke vondst om kans op succes te hebben. Met meer of minder moeite is het daarbij gelukt om van 15 soorten één of meer stammen in cultuur te krijgen, terwijl het met 12 andere soorten nog niet is gelukt. Twee voedingsbodems werden gebruikt (Baf en Modess), ongeveer de helft van de soorten groeit beter op de ene, en de andere helft beter op de andere. De soorten die in cultuur zijn gekregen en die werden gedemonstreerd op de Mycologische Dag, zijn *L. controversus*, *deliciosus*, *hemicyaneus*, *hepaticus*, *mitissimus*, *pallidus*, *pubescens*, *quietus*, *rufus*, *sanguifluus*, *semisanguifluus*, *subdulcis*, *tabidus*, *torminosus* en *turpis*. Door hun groeiwijze zijn de soorten veelal vrij gemakkelijk van elkaar te onderscheiden; zo vallen de vertegenwoordigers van de *deliciosus*-groep op door de vorming - in oudere cultures - van een oranje-groen pigment. Verder loopt de groeisnelheid sterk uiteen. *L. controversus* is vergeleken bij de andere een hardloper met een groeisnelheid van 3 mm per dag. Bij de meeste soorten ligt die tussen 0,8 en 1,8 mm per dag. *L. turpis* is een zorgenkindje met maar 0,1 mm per dag. Het is waarschijnlijk dat voor deze soort en voor nog enkele andere trage groeiers de ideale voedingsbodem nog niet is gevonden. Deze groeisnelheden zijn gemeten bij 23° C., d.i. ongeveer de optimumtemperatuur. Met 9 soorten is een temperatuur-groeiproef genomen. De vertegenwoordigers van de *deliciosus*-groep groeien nog behoorlijk bij 30°, terwijl de andere daarbij spoedig te gronde gaat. Alle 9 soorten groeien bij 10° en de meeste ook nog bij 5°. Vooral *L. rufus* groeit nog goed bij 5°. Er zijn dus duidelijk warmteminnende en koudeminnende soorten.

Omdat het oppervlak van de normale agarvoedingsbodems (1,5 - 2% agar) vrij snel uitdroogt en blijkbaar niet alle soorten dit verdragen, zijn ook een aantal proeven genomen met een zogenaamde halfvloeibare voedingsbodem, waaraan slechts 0,5% agar was toegevoegd. Een vijftal soorten groeide sneller of althans de eerste weken sneller dan op de normale voedingsbodem. Dit waren *L. hepaticus*, *mitissimus*, *pallidus*, *rufus* en *tabidus*, behalve de laatste geen soorten, die tot de nathalzen moeten worden gerekend. De andere soorten waren indifferent, alleen *L. hemicyaneus* groeide aanmerkelijk langzamer op de halfvloeibare bodem.

Uit enkele voorlopige proeven, waarbij zowel de hoeveelheid toegevoegde koolhydraten (glucose) als stikstofverbindingen (asparagine) werden gevarieerd bleek dat beide componenten van groot belang zijn voor de voeding en dus voor de groei.

Interessant om te vermelden is nog dat *L. rufus* - vooral als de cultures een tijdlang bij een lagere temperatuur waren gegroeid - in groepjes bijeenstaande, langwerpige, in een punt uitlopende lichaampjes maakt, mogelijk primordia van vruchtlichamen.

Checklist - werkgroep

Op de voorlaatste jaarvergadering werd besloten een werkgroep op te richten met het doel te komen tot een betrouwbare, waar nodig becommentarieerde lijst van de met redelijke zekerheid in Nederland vastgestelde plaatjeszwammen.

De voor deze werkgroep uitgenodigde personen zouden dan elk één of meer geslachten onder handen nemen. Deze werkgroep is ondertussen gevormd en de volgende personen hebben zich op de achter hun naam genoemde geslachten of groepen geworpen:

E.J.M. Arnolds
J.J. Barkman
C. Bas

F. Benjaminsen
Tj. de Cock Buning
J. Daams
H.S.C. Huijsman

P.B. Jansen
A.J.P. Oort
F.D. Tjallingii +)
G.J. Tjallingii-Beukers)
G.A. de Vries
M. van Vuure

E. Kits van Waveren

Boleten, Hygrophorus
Galerina (met Bas)
Amanita, Limacella, Marasmius,
Collybia, Lactarius (met Oort)
Galerina (met Barkman)
Tricholoma, Calocybe, Lepiota
Inocybe (met Huijsman)
Lepiota (met De Vries)
Inocybe (met De Cock Buning), Russula,
(met Van Vuure, met hulp van Mej.
Dijkstal)
Hypholoma, Agaricus
Lactarius (met Bas)
Pholiota (inclusief Flammula)

Lepiota (met Daams)
Russula (met Huijsman, met behulp van
Mej. Dijkstal)
Psathyrella, Conocybe

Van Brummelen zal behulpzaam zijn bij organisatie, administratie en redactie.

Uw aller hulp wordt ingeroepen om de taak van de checklistmedewerkers te verlichten. Heeft U materiaal of weet U vindplaatsen van soorten uit bovengenoemde genera die zeldzaam of misschien nieuw voor Nederland zijn, stel U dan met de betreffende personen in verbinding of/en publiceer die gegevens zo spoedig mogelijk.

C. Bas.

BOEKBESPREKING

Michael-Hennig: Handbuch für Pilzfreunde, deel V.

Jena, Gustav Fischer Verlag 1970. Prijs ong. f 40,--

Eind 1970 verscheen deel V van Michael-Hennig, dat de Melkzwammen en Russula's behandelt. Hiermede is het gehele werk compleet. Momenteel is alleen deel II niet leverbaar, dat wordt herdrukt en verschijnt in 1971 of 1972.

Deel V begint met een hoofdstuk over vormafwijkingen bij paddestoelen.

Dr. Irmgard Eissfelder vertelt ons over dieren, die in en op paddestoelen leven. Een aantal tekeningen en gekleurde afb. tonen ons insecten (meest kevers), die men van larven in paddestoelen kan kweken.

De Melkzwammen worden besproken aan de hand van de monografie van Neuhoff: die Milchlinge. Jammer is, dat bij deze bespreking de nummering niet overeenkomt met de nummering in het 2e, speciale deel met de afbeeldingen. Er worden 72 soorten vermeld en 66 afgebeeld!

Wat de Russula's betreft, we treffen een volledige vertaling in het duits aan van de determineertabel naar macroscopische kenmerken van Romagnesi (les Russules d'Europe et d'Afrique du Nord). Er worden 96 soorten afgebeeld en nader besproken. Het is zaak om bij de afbeeldingen, ook van de Melkzwammen, altijd goed de tekst te lezen, er is nogal eens wat verschil tussen de afgebeelde en beschreven kleur!

Het boek bevat ook nog een korte biografie van Walter Neuhoff en Julius Schäffer, die in de serie "Pilze Mitteleuropas" de geslachten Lactarius en Russula hebben bewerkt. Aan het einde van elk hoofdstuk vinden we een vrij uitvoerige literatuur opgave.

Al bij al, voor diegenen, die iets meer willen weten over de fam. der Russulaceae en er zich toch ook weer niet in willen specialiseren, is deel V een zeer bruikbaar boek, dat zijn geld zeker waard is.

P.B.J.